

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ»

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 11 Ιανουαρίου 2012 εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση το ν/σ του Υπουργείου Δικαιοσύνης με θέμα: **«Κώδικας Ναρκωτικών»**.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από **τους κ.κ. Ν. Σκορίνη, Χ. Σουλελέ και Β. Σωτηρακόπουλο**.

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Ν. Σκορίνης, Αντιπρόεδρος Ο.Κ.Ε.**. Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες **η κα Χαρά Σπηλιωπούλου και οι κ.κ. Αθανάσιος Δουζένης και Νικόλαος Δαμασκόπουλος**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε **η κα Μαρία Ιωαννίδου**, επιστημονική συνεργάτις της Ο.Κ.Ε., η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της γνωμοδότησης.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 27 Ιανουαρίου 2012.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **27^{ης} Ιανουαρίου 2012**, διατύπωσε την υπ' αριθ. **270** Γνώμη της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί τροποποίηση του ισχύοντος Κώδικα Ναρκωτικών, κυρίως όσον αφορά στις ποινικές και ποινικοοικονομικές διατάξεις. Λόγω όμως της σοβαρότητας του προβλήματος των ναρκωτικών και της ανάγκης συνολικής και ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στο σχ/ν θα έπρεπε να περιλαμβάνονται και ζητήματα πρόληψης και θεραπείας. Εφόσον αυτό δεν έγινε, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι θα πρέπει να ακολουθήσει νομοθετική παρέμβαση με έμφαση στα θέματα αυτά.

Όσον αφορά στη Γενική Αξιολόγηση του σχ/ν, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τα ακόλουθα:

A. Ο ορισμός των ναρκωτικών που υιοθετείται αξιολογείται θετικά. Προτείνεται όμως, προκειμένου να μην υπάρχει κίνδυνος αυθαίρετης ερμηνείας του νόμου, να περιλαμβάνει μόνο τις ουσίες που συμπεριλαμβάνονται στους σχετικούς Πίνακες του ισχύοντα Κώδικα για τα Ναρκωτικά, ή που θα περιληφθούν σε αυτούς μετά από την έκδοση Κ.Υ.Α..

B. Αξιολογείται θετικά η αποποινικοποίηση της προμήθειας, κατοχής και μη δημόσιας χρήσης μικροποσότητας ναρκωτικών για ατομική χρήση. Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει καταδείξει ότι η απειλή ποινής για τις παραπάνω συμπεριφορές αυτό-προσβολής δεν λειτουργεί αποτρεπτικά, ενώ ταυτόχρονα οδηγεί σε υπερφόρτωση των δικαστηρίων.

Προβληματισμός ωστόσο εκφράζεται σχετικά με την επίδραση της αποποινικοποίησης στους ανήλικους χρήστες. Για να αντιμετωπισθούν τυχόν αρνητικές παρενέργειες προτείνεται στις περιπτώσεις ανήλικων χρηστών να παραπέμπονται με βάση το άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα οι γονείς για παραμέληση εποπτείας ανηλίκου.

Γ. Θετικά αξιολογείται η μείωση του πλαισίου ποινών για τα βασικά εγκλήματα διακίνησης και για τις διακεκριμένες περιπτώσεις, καθώς παρέχεται μεγαλύτερη ευχέρεια στον Δικαστή να κρίνει κατά περίπτωση.

Σε ότι αφορά όμως στις ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις θα πρέπει να καθορισθούν με ακρίβεια οι προϋποθέσεις/περιστάσεις, βάσει των οποίων ο δικαστής θα επιβάλει την μία ή την άλλη ποινή.

Δ. Υπάρχει ανάγκη να προβλεφθούν σαφείς διατάξεις και για τα προγράμματα υποκατάστασης, ως εναλλακτικά, ισότιμα και ισάξια των προγραμμάτων απεξάρτησης, ασχέτως αν αυτό αποτελεί αντικείμενο άλλου Υπουργείου.

Ε. Θετικά αξιολογείται το ότι ο Νομοθέτης επιχειρεί να θεμελιώσει την κρίση περί τοξικομανίας ή μη, όχι μόνο από την έως σήμερα κυρίαρχουσα ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη αλλά και με την πραγματογνωμοσύνη σχετικών αναγνωρισμένων υπηρεσιών. Προκειμένου όμως η διάταξη να μην μείνει ανεφάρμοστη, θα πρέπει τα συναρμόδια Υπουργεία να καταρτίσουν λίστα, η οποία θα περιληφθεί στο παρόν Σχ/Ν, των υπηρεσιών και των εργαστηρίων που υποχρεωτικά και αποκλειστικά θα επιλαμβάνονται της διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης και των εργαστηριακών εξετάσεων.

ΣΤ. Στο νέο θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να αποτυπώνεται και η διάσταση της χρήσης των ναρκωτικών ουσιών από χρονίως πάσχοντες για την ανακούφιση των συμπτωμάτων τους (παρηγορητική αγωγή, ιατρεία πόνου κλπ), ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση τους σε αυτά.

Βάσει των παραπάνω, η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει και ειδικότερες παρατηρήσεις επί συγκεκριμένων άρθρων του υπό συζήτηση σχ/ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το παρόν σχ/ν αποτελείται από οκτώ κεφάλαια και περιλαμβάνει στο σύνολό του 60 άρθρα.

Το **Κεφάλαιο Α΄** με τίτλο «**Ναρκωτικά και Πρόδρομες Ουσίες**» περιλαμβάνει τα άρθρα 1-3 στα οποία περιλαμβάνονται οι ορισμοί των σχετικών εννοιών.

Το **Κεφάλαιο Β΄** του σχ/ν με τίτλο «**Έλεγχος και όροι διάθεσης ναρκωτικών φαρμάκων**» περιλαμβάνει τα άρθρα 4-9 και το **Κεφάλαιο Γ΄** με τίτλο «**Ναρκωτικά Κρατικού Μονοπωλίου**» περιλαμβάνει τα άρθρα 10-19. Τα άρθρα αυτά διατηρούν τις ρυθμίσεις των αντίστοιχων άρθρων της προηγούμενης νομοθεσίας και οι μόνες μεταβολές αφορούν στην αλλαγή ονομασίας Υπουργείων και φορέων που προέκυψαν από πρόσφατες διοικητικές μεταβολές.

Το **Κεφάλαιο Δ΄** έχει τίτλο «**Ποινικές Διατάξεις Θεραπευτικά και Ασφαλιστικά Μέτρα**» και περιλαμβάνει τα άρθρα 20-41.

Με το άρθρο 20 ορίζεται ότι όποιος διακινεί παράνομα ναρκωτικά τιμωρείται με κάθειρξη και χρηματική ποινή και παρατίθενται οι πράξεις που συνιστούν έγκλημα διακίνησης ναρκωτικών.

Στο άρθρο 21 ορίζονται οι προνομιούχες περιπτώσεις πλημμεληματικής βαρύτητας (προμήθευση οικείου και «κέρασμα») ενώ στο άρθρο 22 περιλαμβάνονται οι διακεκριμένες περιπτώσεις που τιμωρούνται ως διακεκριμένα κακούργηματα λόγω της ιδιαίτερης ευθύνης του δράστη, της αυξημένης επικινδυνότητας της πράξης του και ειδικότερα αναφορικά με τον τόπο διακίνησης (π.χ. σχολεία), το σκοπό της (π.χ. πρόκληση χρήσης σε ανήλικα) ή τον επικίνδυνα συγκαλυμμένο τρόπο της (π.χ. ανάμειξη με τρόφιμα). Στο άρθρο 23 αναφέρονται οι ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες τιμωρούνται με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη 10-20 ετών και αφορούν στη διακίνηση με χρήση όπλων, στη διακίνηση που προκαλεί βαριές βλάβες ή θάνατο και στην κατ' επάγγελμα μεγαλοδιακίνηση ή χρηματοδότηση μεγαλοδιακίνησης.

Το άρθρο 27 εισάγει μέτρα επιείκειας και για τους δράστες των άρθρων 22 και 23, εφόσον παρέχουν πληροφορίες για την ανακάλυψη ή εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης διακίνησης ναρκωτικών.

Με το άρθρο 29 ορίζεται ότι εφεξής, η προμήθεια και η κατοχή ποσότητας ναρκωτικών ουσιών για ίδια αποκλειστική χρήση του προσώπου δεν αποτελεί αξιόποινη πράξη. Αντίθετα τιμωρούνται με κράτηση έως 3 μήνες και πρόστιμο έως 500 ευρώ η καλλιέργεια κάνναβης για ίδια χρήση, έως 6 μήνες και 1000 ευρώ η δημόσια χρήση ναρκωτικών και με φυλάκιση έως 2 χρόνια η κατάρτιση πλαστής, η νόθευση ή χρησιμοποίηση ιατρικής συνταγής χορήγησης ναρκωτικών για ίδια χρήση.

Τα άρθρα 30-35 αφορούν στη μεταχείριση των εξαρτημένων δραστών.

Τα άρθρα 36-39 διατηρούν τις διατάξεις της προηγούμενης νομοθεσίας σχετικά με την απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος εφόσον η παράβαση έχει σχέση με το επάγγελμα και με την εκτέλεση του μέτρου περιορισμού διαμονής.

Τα άρθρα 40-41 ορίζουν εκ νέου θέματα σχετικά με τη δήμευση όλων των προϊόντων που προήλθαν (κατά παράβαση των άρθρων 20, 22 και 23) από την πράξη, του τιμήματός τους, των κινητών και ακινήτων που αποκτήθηκαν με το τίμημα αυτό κλπ καθώς και θέματα σχετικά με τη δήμευση και κατάσχεση των ναρκωτικών ουσιών.

Το **Κεφάλαιο Ε'** με τίτλο «Δικονομικές Διατάξεις» περιλαμβάνει τα άρθρα 42-44 που ορίζουν θέματα αρμοδιοτήτων της προανάκρισης και της προδικασίας, καθώς και θέματα εποπτείας της προανάκρισης και της προκαταρκτικής εξέτασης.

Το **Κεφάλαιο ΣΤ'** αφορά στο θέμα της διάθεσης εσόδων από χρηματικές ποινές μέσω των αρμόδιων Υπουργείων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών (άρθρα 45-46) και στο θέμα της διάθεσης ναρκωτικών ουσιών για εκπαιδευτικούς λόγους (άρθρο 47).

Το **Κεφάλαιο Ζ'** με τίτλο «Οργανισμοί και Όργανα – Προγράμματα αντιμετώπισης της εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες» περιλαμβάνει τα άρθρα 48-55.

Με το άρθρο 48 συνίσταται Διυπουργική Επιτροπή για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά των Ναρκωτικών και προβλέπεται η συγκρότηση και οι αρμοδιότητες της, ενώ με το άρθρο 49 προβλέπεται ο ορισμός από τον Πρωθυπουργό Εθνικού Συντονιστή για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών.

Με το άρθρο 50 συνίσταται Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την αντιμετώπιση των Ναρκωτικών, ενώ τα άρθρα 51-55 αφορούν στους Εγκεκριμένους Οργανισμούς Θεραπείας, στα ειδικά προγράμματα απεξάρτησης, στα συμβουλευτικά και θεραπευτικά κέντρα καθώς και στα προγράμματα πρόληψης.

Τέλος το **Κεφάλαιο Η'** (άρθρα 56-60) περιλαμβάνει τις τελικές και μεταβατικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το παρόν σχέδιο νόμου, το οποίο αποτελεί τροποποίηση του ισχύοντος Κώδικα Ναρκωτικών, κυρίως όσον αφορά στις ποινικές και ποινικοδικονομικές διατάξεις, εισάγει σημαντικές καινοτομίες, όπως η αποποινικοποίηση για ατομική χρήση και η μείωση του πλαισίου ποινών. Λόγω όμως της σοβαρότητας του προβλήματος των ναρκωτικών και της ανάγκης συνολικής και ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στο σχ/ν θα έπρεπε να περιλαμβάνονται και ζητήματα πρόληψης και θεραπείας. Εφόσον αυτό δεν έγινε η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι θα πρέπει να ακολουθήσει νομοθετική παρέμβαση με έμφαση στα θέματα αυτά.

Όσον αφορά στη Γενική Αξιολόγηση του σχ/ν, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τα ακόλουθα:

A. Η Ο.Κ.Ε. αξιολογεί θετικά **τον ορισμό των ναρκωτικών** που υιοθετείται, καθώς είναι πληρέστερος και επιστημονικώς σαφέστερος από τον ορισμό του ισχύοντος Κώδικα Περί Ναρκωτικών.

Όμως, το γεγονός ότι στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρονται ως ενδεικτικά («ιδίως») περιλαμβανόμενες στα Ναρκωτικά οι ουσίες των Πινάκων Α- Δ **δημιουργεί ασάφεια και πιθανόν ερμηνευτικά προβλήματα**, καθώς δημιουργείται η εντύπωση ότι ως «Ναρκωτικά», υπαγόμενα στις ποινικές διατάξεις του Νόμου μπορεί να θεωρηθούν και άλλες μη αναφερόμενες ουσίες, εφόσον καλύπτουν τα κριτήρια του ορισμού της 1ης παραγράφου, πχ το αλκοόλ ή η νικοτίνη.

Προκειμένου να μην υπάρχει κίνδυνος αυθαίρετης ερμηνείας του νόμου, η Ο.Κ.Ε. προτείνει ο ορισμός να περιλαμβάνει μόνο τις ουσίες που συμπεριλαμβάνονται στους σχετικούς Πίνακες του ισχύοντα Κώδικα για τα Ναρκωτικά, ή που θα περιληφθούν σε αυτούς μετά από την έκδοση κοινής Υπουργικής απόφασης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ.3.

B. Η Ο.Κ.Ε αξιολογεί θετικά **την πλήρη αποποινικοποίηση** της προμήθειας, κατοχής και μη δημόσιας χρήσης μικροποσότητας ναρκωτικών για ατομική χρήση. Η δικαστική εμπειρία πράγματι έχει καταδείξει ότι η απειλή

ποινήs για τις παραπάνω συμπεριφορές αυτό-προσβολής δεν λειτουργεί αποτρεπτικά, ενώ ταυτόχρονα οδηγεί σε υπερφόρτωση των Δικαστηρίων με υποθέσεις που συνήθως καταλήγουν σε αποφάσεις που κηρύσσουν τους διωχθέντες ως ατιμώρητους, είτε λόγω τοξικομανίας, είτε λόγω του «συμπτωματικού» χαρακτήρα της παράβασης.

Προβληματισμό ωστόσο εκφράζει η Ο.Κ.Ε. σχετικά με την επίδραση της αποποινικοποίησης στους ανήλικους χρήστες. Ειδικότερα, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει το ευαίσθητο ζήτημα της πιθανής αύξησης χρηστών μεταξύ των ανηλίκων, λόγω της έλλειψης ενός ισχυρού αντικινήτρου (φόβητρου), όπως είναι η ποινική εμπλοκή. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι θα πρέπει να εξετασθεί η επιβολή απαγόρευσης προμήθειας και χρήσης από ανήλικους, καθιστώντας υπευθύνους σε αντίθετη περίπτωση τους γονείς για παραμέληση εποπτείας ανηλίκου, με παραπομπή στο άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα.

Πέραν της ποινικής διάστασης του θέματος, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι προκειμένου να αντιμετωπιστεί ουσιαστικά το σοβαρό πρόβλημα των ναρκωτικών στους ανήλικους, πρόβλημα το οποίο συνδέεται στενά με την οικογένεια, θα πρέπει η Πολιτεία, στο πλαίσιο ενός συνολικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού πρόληψης, να μεριμνήσει για την ενημέρωση και εκπαίδευση των γονέων ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν αποτελεσματικά στο ρόλο τους. Η μέχρι σήμερα πολιτική έχει κριθεί προφανώς ανεπαρκής.

Γ. Θετικά αξιολογεί επίσης η Ο.Κ.Ε. **τη μείωση του πλαισίου ποινών** για τα βασικά εγκλήματα διακίνησης (άρθρο 20 του σχ/ν) και για τις διακεκριμένες περιπτώσεις (άρθρο 22) καθώς παρέχει μεγαλύτερη ευχέρεια στον Δικαστή να κρίνει κατά περίπτωση, ανάλογα με τις συνθήκες, την διακινούμενη ποσότητα, το είδος και την καθαρότητα αυτής, την ένταση της βλάβης, την προσωπικότητα του δράστη κλπ.

Όσον όμως αφορά στις ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις (άρθρο 23), **όπως είναι διατυπωμένη η διάταξη παρίσταται εντελώς αυθαίρετη η κρίση** για την επιβολή της μιας ή της άλλης ποινής, (10-20 έτη ή ισόβια κάθειρξη) παρά το γεγονός ότι στην αιτιολογική έκθεση γίνεται λόγος για την «ιδιαιτέρη επικινδυνότητα» ως περίπτωση. Επομένως θα πρέπει να

καθορίζονται ειδικότερα οι περιστάσεις, βάσει των οποίων ο Δικαστής έχει την ευχέρεια να επιβάλει την ισόβια κάθειρξη.

Δ. Η Ο.Κ.Ε. αξιολογεί θετικά ότι ο Νομοθέτης επιχειρεί να θεμελιώσει **την κρίση περί τοξικομανίας** ή μη, όχι μόνο από την έως σήμερα κυριαρχούσα ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη, αλλά καθιερώνει ρητώς, ως αποδεικτικά μέσα και όσα αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 30 του σχεδίου. Επιπλέον, ορθώς ορίζει ότι η πραγματογνωμοσύνη γίνεται από υπηρεσίες που «πληρούν τις προϋποθέσεις για την διενέργειά της» και οι εργαστηριακές εξετάσεις γίνονται από αρμόδια δημόσια εργαστήρια της χώρας, όπως τα πανεπιστημιακά, τα εργαστήρια των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών και της Ελληνικής Αστυνομίας.

Επισημαίνεται όμως ότι **προκειμένου να μην καταστεί η διάταξη κενό γράμμα και τελικά ανεφάρμοστη**, θα πρέπει από τώρα τα συναρμόδια υπουργεία να καταρτίσουν την λίστα των υπηρεσιών και των εργαστηρίων που υποχρεωτικά και αποκλειστικά θα επιλαμβάνονται της διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης και των εργαστηριακών εξετάσεων, ώστε να περιληφθούν στο κείμενο του Νόμου.

Ε. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει αρνητικά την απουσία αναφοράς του σχ/ν **στα προγράμματα υποκατάστασης** (μεθαδόνης κλπ), τα οποία ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της επιστημονικής κοινότητας. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι ήδη από τις αρχές της χιλιετίας, στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε., αλλά και σε πολλές χώρες παγκοσμίως, χρησιμοποιείται ο όρος «θεραπεία» ο οποίος περιλαμβάνει αφενός μεν την *απεξάρτηση-αποτοξίνωση* και αφετέρου, τη *θεραπεία υποκατάστασης με συνθετικές ουσίες*, παρόμοιας δράσης με την ηρωίνη, όπως π.χ. βουπρενορφίνη και (το παλαιότερο υποκατάστατο) μεθαδόνη. Στόχος του διαχωρισμού είναι ο κάθε χρήστης, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και το ιατρικό του ιστορικό, να εντάσσεται σε μία από τις δύο κατηγορίες, ακολουθώντας το πιο ενδεδειγμένο για την περίπτωση του πρόγραμμα. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τα προγράμματα υποκατάστασης, τα οποία απευθύνονται σε μακροχρόνιους χρήστες, ελαττώνουν δραματικά τα μεταδοτικά νοσήματα που είναι συνυφασμένα με την χρήση, είναι πολύ αποτελεσματικά στην μείωση της παραβατικότητας που συνοδεύει την χρήση ναρκωτικών και βοηθούν τον

εξαρτημένο να «βγει» από το περιθώριο και να επανενταχθεί κοινωνικά και εργασιακά.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι **στον Κώδικα Ναρκωτικών θα πρέπει να προβλέπονται σαφείς διατάξεις και για τα προγράμματα υποκατάστασης, ως εναλλακτικά, ισότιμα και ισάξια των προγραμμάτων απεξάρτησης.**

ΣΤ. Τέλος η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι πέραν της χρήσης των ναρκωτικών από τους εξαρτημένους, **ναρκωτικά αναλγητικά** χορηγούνται από τους ιατρούς στους χρονίως πάσχοντες για την ανακούφιση των συμπτωμάτων τους (παρηγορητική αγωγή, ιατρεία πόνου κλπ). Η Ελλάδα ανήκει στις χώρες με τη μικρότερη κατανάλωση ναρκωτικών αναλγητικών για τους συγκεκριμένους θεραπευτικούς σκοπούς. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στο νέο θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να αποτυπώνεται σαφώς και η διάσταση αυτή, **προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των χρονίως πασχόντων στα απαραίτητα φάρμακα τους.**

Στο Κεφάλαιο Γ΄ που ακολουθεί, περιλαμβάνονται ειδικές παρατηρήσεις της Ο.Κ.Ε. επί συγκεκριμένων άρθρων του υπό συζήτηση σχ/ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμός ναρκωτικών

Βάσει όσων ειπώθηκαν στη Γενική Αξιολόγηση, στην παρ.2 θα ήταν σκόπιμο να διασαφηνιστεί ότι: «Για την εφαρμογή των ποινικών διατάξεων του παρόντος Νόμου, ως Ναρκωτικά θεωρούνται μόνον οι ουσίες που περιλαμβάνονται στους Πίνακες Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 3459/2006 (Α΄103), όπως έχουν τροποποιηθεί με αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3459/2006, ή που θα περιληφθούν σε αυτούς μετά από την έκδοση κοινής Υπουργικής απόφασης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1».

Άρθρο 2

Παραγωγή, κατοχή και διακίνηση ναρκωτικών

Στο τέλος της παρ.3, δεν έχει συμπεριληφθεί, προφανώς εκ παραδρομής, ότι «η διάθεση τους στα φαρμακεία, στις φαρμακαποθήκες και στα θεραπευτήρια γίνεται με ευθύνη και έλεγχο του Ε.Ο.Φ.»

Άρθρο 5

Επιτροπή Ναρκωτικών

Στην Επιτροπή Ναρκωτικών που συνιστάται στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θα πρέπει να συμμετέχει και ένας ιατρός με εξειδίκευση στην Ογκολογία ή Ανακουφιστική - Παρηγορητική Αγωγή, ώστε η Επιτροπή να είναι σε θέση να εισηγείται και να εξασφαλίζει την επάρκεια των ναρκωτικών αναλγητικών προς χρήση από τα νοσοκομεία, τα ιατρεία πόνου και τους ασθενείς.

Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ναρκωτικών προτείνεται να προστεθεί: «γ) εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων ελεγχόμενων φαρμάκων, όπως καθορίζονται από τον ΠΟΥ και εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

Άρθρο 9

Χορήγηση ναρκωτικών από φαρμακοποιούς

Προβλέπεται ότι απαγορεύεται στους φαρμακοποιούς η χορήγηση ναρκωτικών φαρμάκων για ημερήσια χρήση σε ποσότητα ανώτερη της επιτρεπόμενης από την ελληνική φαρμακοποιία ημερήσια δόση, και αν ακόμη αναγράφεται τέτοια από τον ιατρό, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες εκδόθηκε ειδική άδεια του Υπουργείου, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής Ναρκωτικών.

Ειδικά για τους χρονίως πάσχοντες και για την ανακούφιση τους από τα συμπτώματα του πόνου, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να επιτρέπεται στους φαρμακοποιούς η χορήγηση ναρκωτικών φαρμάκων για ημερήσια χρήση σε ποσότητα ανώτερη της επιτρεπόμενης από την ελληνική φαρμακοποιία ημερήσια δόση, εφόσον αναγράφεται και αιτιολογείται τέτοια από τον ιατρό.

Άρθρο 22

Διακεκριμένες περιπτώσεις

Στον ισχύοντα Κώδικα ναρκωτικών (Ν. 3459/2006), με τη διάταξη του Άρθρου 22 παρ.2, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με το άρθρο 40 παρ.10 του Ν. 4025/2011, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση να χορηγούνται ουσίες για υποκατάσταση της εξάρτησης και ανταγωνιστικές στα οποιοιδή ουσίες από τον ΟΚΑΝΑ και άλλους φορείς, υπό όρους που καθορίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Η διάταξη θα πρέπει να διατηρηθεί ως ισχύει και στο νέο Κώδικα.

Άρθρο 23

Ιδιαίτερα διακεκριμένες περιπτώσεις

Θα πρέπει να καθορίζονται ειδικότερα οι περιστάσεις βάσει των οποίων ο Δικαστής έχει την ευχέρεια να επιβάλλει την ισόβια κάθειρξη.

Ως εκ τούτου, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να αφαιρεθεί από την πρώτη παράγραφο το «ή με ισόβια κάθειρξη» και να προστεθεί νέα παράγραφος με αριθμό 2 ως εξής: «2. Με ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή από 50.000 ευρώ έως 600.000 ευρώ τιμωρείται ο δράστης των αδικημάτων της ανωτέρω παραγράφου εάν είναι υπότροπος ή εάν αποδεικνύεται ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος, όπως μαρτυρούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πράξης του, που μνημονεύονται στο κατηγορητήριο και στην αιτιολογία της δικαστικής απόφασης. Υπότροπος θεωρείται όποιος έχει ήδη καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα διακίνησης ναρκωτικών μέσα στην προηγούμενη δεκαετία.»

Άρθρο 25

Οδήγηση μεταφορικών μέσων

Στο άρθρο 25 προβλέπονται ποινές για την οδήγηση υπό την επίδραση ναρκωτικών.

Στην παρ. 1 θα πρέπει να προστεθεί ότι: «δεν τιμωρείται όποιος οδηγεί ή κυβερνά τα στο παραπάνω εδάφιο μεταφορικά μέσα έχοντας λάβει ουσίες για υποκατάσταση της εξάρτησης ή ανταγωνιστικές των οπιούχων ουσίες, εφόσον του έχουν χορηγηθεί στο πλαίσιο παρακολούθησης από αυτόν εγκεκριμένου κατά νόμο θεραπευτικού προγράμματος συντήρησης και απεξάρτησης για τη φαρμακευτική του υποστήριξη και εφόσον υπάρχει προηγούμενη ιατρική βεβαίωση του θεράποντος ιατρού για την ικανότητα για την οδήγηση ή την κυβέρνηση από αυτόν των παραπάνω μεταφορικών μέσων. Επί της ιατρικής βεβαίωσης αυτής θα πρέπει υποχρεωτικά να αναγράφεται και η δόση της χορηγούμενης ουσίας.»

Άρθρο 30

Μεταχείριση εξαρτημένων χρηστών από ναρκωτικές ουσίες

Για την αποτελεσματική εφαρμογή της διάταξης, θα πρέπει να περιληφθεί στο άρθρο η λίστα των υπηρεσιών και των εργαστηρίων που υποχρεωτικά και αποκλειστικά θα επιλαμβάνονται της διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης και των εργαστηριακών εξετάσεων.

Άρθρα 31-36

Βάσει όσων ειπώθηκαν στη Γενική Αξιολόγηση, εκτός από τα προγράμματα απεξάρτησης, σε όλα τα σχετικά άρθρα του σχ/ν θα πρέπει να συμπεριληφθούν ρητώς και τα προγράμματα υποκατάστασης-συντήρησης.

Άρθρο 50

Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών

Στην Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών, θα πρέπει να συμμετέχει και ένας ιατρός με εξειδίκευση στην Ογκολογία ή Ανακουφιστική-Παρηγορητική Αγωγή.

Άρθρο 54

Κέντρα Απεξάρτησης Κρατουμένων

Να προβλεφθεί η δυνατότητα ίδρυσης τμημάτων καταστημάτων κράτησης και για υποκατάσταση-συντήρηση.

Άρθρο 55

Προγράμματα Πρόληψης

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι ενώ το άρθρο 60 του Ν.3459/2006 προβλέπει λεπτομερώς σε ποιούς μπορεί να απευθύνονται τα προγράμματα πρόληψης, καθώς και τους στόχους που αυτά θα πρέπει να έχουν, στο παρόν άρθρο δεν υπάρχει αντίστοιχη αναφορά.

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει να συμπεριληφθούν στο παρόν άρθρο οι παρ.2 και 3 του άρθρου 60 του Ν.3459/2006, ή να υπάρξει ενδεικτικός τουλάχιστον καθορισμός αποδεκτών και στόχων των προγραμμάτων πρόληψης.

Επίσης, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να υπάρχει σαφής αναφορά στη δυνατότητα του Ο.Κ.Α.Ν.Α. να καταρτίζει προγράμματα για την πρόληψη της διάδοσης και της χρήσης των ναρκωτικών.